VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 47. stavka 1. Zakona o vodama (»Narodne novine«, broj 66/19), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3. listopada 2019. godine donijela

UREDBU

O STANDARDU KAKVOĆE VODA

I. PREDMET UREDBE

Članak 1.

(1) Ovom Uredbom propisuje se standard kakvoće voda za površinske uključujući i priobalne vode i vode teritorijalnog mora te podzemne vode, posebni ciljevi zaštite voda, kriteriji za utvrđivanje ciljeva zaštite voda, uvjeti za produženje rokova za postizanje ciljeva zaštite voda, elementi za ocjenjivanje stanja voda, monitoring stanja voda i izvještavanje o stanju voda.

(2) Ova Uredba ne primjenjuje se na vode za ljudsku potrošnju, osim voda u vodnim tijelima iz članka 100. Zakona o vodama te na prirodne mineralne, prirodne izvorske i stolne vode koje se stavljaju na tržište u bocama i drugoj ambalaži.

Članak 2.

Ovom se Uredbom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

1. Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (Okvirna direktiva o vodama) (SL L 327, 22. 12. 2000.), kako je zadnje izmijenjena Direktivom Komisije 2014/101/EU od 30. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (Tekst značajan za EGP (SL L 311, 31. 10. 2014.)

2. Direktiva 2008/105/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o standardima kakvoće okoliša u području politike voda kojom se mijenjaju i slijedom toga ukidaju Direktive Vijeća 82/176/EEZ, 83/513/EEZ, 84/156/EEZ, 84/491/EEZ, 86/280/EEZ te mijenja Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL, L 348, 24. 12. 2008.)

3. Direktiva 2006/118/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o zaštiti podzemnih voda od onečišćenja i pogoršanja kakvoće (SL L 372, 27. 12. 2006.)

4. Direktiva Vijeća 91/676/EEZ Vijeća od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla (SL L 375, 31. 12. 1991.)

5. Direktiva Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (SL L 135, 30. 5. 1991.) dopunjena Direktivom Komisije 98/15/EZ od 27. veljače 1998. s obzirom na određene zahtjeve utvrđene u Dodatku I. (Tekst značajan za EGP) (SL L 67, 7. 3. 1998.)

6. Direktiva 2013/39/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o izmjeni direktiva 2000/60/EZ i 2008/105/EZ u odnosu na prioritetne tvari u području vodne politike (Tekst značajan za EGP) (SL L 226, 24. 8. 2013.) i

7. Direktiva Komisije 2014/80/EU od 20. lipnja 2014. o izmjeni Priloga II. Direktivi 2006/118/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti podzemnih voda od onečišćenja i pogoršanja stanja (Tekst značajan za EGP) (SL L 182, 21. 6. 2014).

Članak 3.

Pojedini pojmovi, u smislu ove Uredbe, imaju sljedeće značenje:

1. *bioakumulacija* je svojstvo tvari da se ulaskom u žive organizme trajno ugrađuju i nakupljaju u staničnim tkivima te se ulaskom u hranidbene lance organizama višeg reda trajno ugrađuju i nakupljaju u tim organizmima, uključujući i čovjeka

2. *granica detekcije* je izlazni signal ili koncentracija iznad koje se, s određenim stupnjem pouzdanosti, može potvrditi da se uzorak razlikuje od slijepog uzorka koji ne sadrži zadani analit

3. *granica kvantifikacije* je određeni višekratnik granice detekcije pri koncentraciji analita koji je moguće objektivno odrediti s prihvatljivim stupnjem točnosti i preciznosti, a određuje se upotrebom odgovarajućeg standarda ili uzorka. Ako se koristi standard, granica kvantifikacije se izračunava iz najnižeg standarda na baždarnoj krivulji isključujući slijepi uzorak

4. *granična vrijednost* pokazatelja kemijskog stanja podzemnih voda označava standard kakvoće podzemnih voda koji se utvrđuje sukladno člancima 41. i 42. ove Uredbe

5. *medij* označava dio vodnoga okoliša koji može biti voda, sediment ili biota

6. *nerazgradljivost* je svojstvo neke tvari da se sporo razgrađuje ili uopće ne razgrađuje u vodama

7. *oblak onečišćenja* je masa onečišćujuće tvari otopljene u podzemnoj vodi, čija je koncentracija viša od granične vrijednosti ili standarda kakvoće utvrđenih u Prilogu 6. ove Uredbe za promatranu onečišćujuću tvar i koja se kreće u smjeru tečenja podzemne vode pod utjecajem hidrauličkog gradijenta, a čiji oblik i veličina ovise o geološkim i hidrogeološkim značajkama tijela podzemne vode, tipu izvora onečišćenja (točkasti ili raspršeni) te vrsti i koncentraciji onečišćujuće tvari otopljene u podzemnoj vodi

8. *osnovna razina* označava prosječnu vrijednost koncentracije pokazatelja izmjerenu minimalno tijekom referentnih godina (2007. odnosno 2008.). Osnovna razina utvrdit će se i u slučaju pojavljivanja novih onečišćujućih tvari nakon navedenih referentnih godina tijekom prvog razdoblja praćenja za koje su dostupni takvi podaci

9. *ostale (druge) onečišćujuće tvari* su one onečišćujuće tvari (sintetske i nesintetske) navedene u Prilogu 4. ove Uredbe, koje se ne nalaze na listi prioritetnih i prioritetnih opasnih tvari. Među tim tvarima su utvrđene »specifične onečišćujuće tvari«, koje se ispuštaju u značajnim količinama, navedene u prilozima 2.A. i 6. ove Uredbe

10. *planski ciklus* (ciklus Plana upravljanja vodnim područjima) je šestogodišnje razdoblje u kojemu je na snazi Plan upravljanja vodnim područjima

11. *podzemne vode* su sve vode, uključujući mineralne i geotermalne vode, ispod površine tla u zoni zasićenja i u izravnom dodiru s površinom tla ili podzemnim slojem

12. *popis praćenja* je popis tvari koje bi mogle predstavljati značajan rizik za vode, a za koje se provodi monitoring sukladno članku 33. ove Uredbe te se ovisno o rezultatima monitoringa dodaju na popis prioritetnih tvari

13. *prioritetne tvari* su tvari ili skupine tvari iz Priloga 5.A. ove Uredbe koje predstavljaju značajan rizik za vode, uključujući i rizik za vode za ljudsku potrošnju. Za prioritetne tvari se planiraju mjere s ciljem postupnog ograničenja njihovog ispuštanja, emisija i rasipanja. Među tim tvarima su utvrđene »prioritetne opasne tvari«, označene oznakom »x« u Prilogu 5.A. ove Uredbe, za koje se planiraju mjere zabrane ili ograničenja ispuštanja, emisija i rasipanja

14. *takson biote* označava određeni vodeni takson koji može pripadati sljedećim taksonomskim kategorijama: potkoljeno, razred ili njihov ekvivalent

15. *toksičnost* označava svojstvo neke tvari da u živom organizmu izaziva bolest, nenormalno ponašanje, kancerogene i/ili mutagene promjene, fiziološke smetnje, fizičke deformacije, odnosno smrt

16. *značajan i trajno rastući trend* je svaki statistički i, u pogledu okoliša, značajan porast koncentracije onečišćujuće tvari, skupine onečišćujućih tvari ili pokazatelja onečišćenja u podzemnoj vodi za koji je, u skladu s člancima 4., 47. i 48. te Prilogom 6. ove Uredbe, utvrđeno da je preokretanje trenda nužno.

II. POSEBNI CILJEVI ZAŠTITE VODA, KRITERIJI ZA UTVRĐIVANJE MANJE STROGIH CILJEVA I PRIVREMENO POGORŠANJE STANJA VODA

1. Posebni ciljevi zaštite voda

Članak 4.

Provedbom programa mjera utvrđenih Planom upravljanja vodnim područjima ostvaruju se, uz ciljeve zaštite voda navedene u članku 46. Zakona o vodama i posebni ciljevi zaštite voda:

1. za površinske vode:

1.1. sprječavanje pogoršanja stanja svih površinskih voda, a da se pritom trajno ne ugrozi stanje drugih voda na istom vodnom području

1.2. zaštita, poticanje obnavljanja i obnavljanje svih površinskih voda radi postizanja dobrog stanja površinskih voda, a da se pritom trajno ne ugrozi stanje drugih voda na istom vodnom području

1.3. zaštita i očuvanje svih umjetnih i znatno promijenjenih tijela površinskih voda u cilju postizanja dobrog ekološkog potencijala i dobrog kemijskog stanja površinskih voda, a da se pritom trajno ne ugrozi stanje drugih voda na istom vodnom području

1.4. postupno smanjivanje onečišćenja prioritetnim tvarima i specifičnim onečišćujućim tvarima te prekid i postupno ukidanje emisija prioritetnih opasnih tvari

2. za podzemne vode:

2.1. sprječavanje ili ograničavanje unošenja onečišćujućih tvari u podzemne vode i sprječavanje pogoršanja stanja svih podzemnih voda, a da se pritom trajno ne ugrozi stanje drugih voda na istom vodnom području

2.2. zaštita, očuvanje i obnavljanje svih podzemnih voda te osiguravanje ravnoteže između crpljenja i prihranjivanja podzemnih voda u cilju postizanja dobrog stanja podzemnih voda, a da se pritom trajno ne ugrozi stanje drugih voda na istom vodnom području

2.3. promjena svakog značajnog i trajno rastućeg trenda povećanja koncentracije bilo koje onečišćujuće tvari uzrokovanog ljudskom djelatnošću kako bi se postupno smanjilo onečišćenje podzemnih voda, a da se pritom trajno ne ugrozi stanje drugih voda na istom vodnom području

3. za zaštićena područja – područja posebne zaštite voda, ciljevi zaštite voda usklađuju se s propisima donesenim na temelju Zakona o vodama i posebnim propisima o zaštiti tih područja.

2. Produženje rokova za postizanje ciljeva zaštite voda

Članak 5.

Rokovi za postizanje ciljeva zaštite voda iz članka 4. ove Uredbe mogu se za određena vodna tijela produžiti radi postupnog postizanja ciljeva, uz uvjet da ne dolazi do daljnjeg pogoršanja stanja tih vodnih tijela te kada su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1. kada se utvrdi da se potrebna poboljšanja stanja vodnih tijela na vodnom području ne mogu razumno postići u zadanom vremenskom okviru iz najmanje jednog od sljedećih razloga:

– ako se poboljšanje iz tehničkih razloga može postići samo u fazama čije trajanje ukupno prelazi zadani vremenski okvir

– ako bi postizanje poboljšanja u zadanom vremenskom okviru uzrokovalo nesrazmjerno visoke troškove i/ili

– ako prirodni uvjeti ne dozvoljavaju pravovremeno poboljšanje stanja tih vodnih tijela

2. da su produženje rokova i razlozi za to produženje posebno navedeni i objašnjeni u Planu upravljanja vodnim područjima

3. da je produženje rokova iz točke 2. ovoga članka ograničeno na najviše dva naredna planska ciklusa Plana upravljanja vodnim područjima, osim u slučajevima kada su prirodni uvjeti takvi da ciljevi ne mogu biti postignuti u tom razdoblju i

4. da Plan upravljanja vodnim područjima sadrži sažetak neophodnih mjera i aktivnosti kojima se vodna tijela postupno dovode u dobro stanje do produženog roka, razloge za svako odgađanje provođenja tih mjera i očekivani vremenski plan njihove provedbe, kao i sažetak eventualnih dopunskih mjera.

3. Kriteriji za utvrđivanje manje strogih ciljeva zaštite voda i privremeno pogoršanje stanja voda

Članak 6.

Ako se utvrdi da je stanje određenih vodnih tijela koja su pod utjecajem ljudskih aktivnosti ili je njihovo prirodno stanje takvo da bi postizanje ciljeva njihove zaštite bilo tehnički neizvedivo i/ili uzrokovalo nesrazmjerno visoke troškove dopušteno je postići manje stroge ciljeve zaštite voda od onih propisanih člankom 4. ove Uredbe, kada su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

– da se okolišne i društveno-ekonomske potrebe kojima ta ljudska aktivnost služi ne mogu zadovoljiti na drugi način koji predstavlja znatno bolju ekološku opciju, a koja bi zahtijevala nesrazmjerne troškove

– da je osigurano najviše moguće ekološko i kemijsko stanje površinskih voda, odnosno najmanje moguće promjene dobrog stanja podzemnih voda

– da ne dolazi do daljnjeg pogoršanja stanja tijela površinske, odnosno podzemne vode i

– da su uspostavljanje i razlozi za uspostavljanje manje strogih ciljeva zaštite okoliša navedeni u Planu upravljanja vodnim područjima i preispituju se svakih šest godina.

Članak 7.

Privremeno pogoršanje stanja voda neće se smatrati odstupanjem od postizanja ciljeva iz članka 4. ove Uredbe ako je to pogoršanje posljedica prirodno uzrokovanih okolnosti ili zbog više sile, koje su iznimne i nisu mogle biti razumno predviđene, naročito velike poplave ili dugotrajne suše ili je posljedica okolnosti izazvanih nezgodama koje se nisu mogle razumno predvidjeti, kada su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. da su poduzeti svi mogući koraci za sprječavanje daljnjeg pogoršanja stanja voda te se ne dovodi u pitanje postizanje ciljeva njihove zaštite na drugim vodnim tijelima koja nisu izložena navedenim okolnostima

2. da su u Planu upravljanja vodnim područjima navedeni uvjeti pod kojima se mogu proglasiti navedene okolnosti, uključujući i odabir odgovarajućih pokazatelja

3. da su u program mjera iz Plana upravljanja vodnim područjima uključene mjere koje treba poduzeti u takvim izuzetnim okolnostima i koje ne dovode u pitanje poboljšanje kakvoće vode nakon što navedene okolnosti prestanu

4. da se posljedice navedenih iznimnih nepredviđenih okolnosti preispituju i navode u godišnjem izvješću iz članka 50. Zakona o vodama te da su poduzete sve moguće mjere u cilju vraćanja voda u stanje prije nastanka navedenih okolnosti čim to bude moguće i

5. da se sažetak izvješća o posljedicama nastalih okolnosti i poduzetim mjerama iz točaka 1. i 4. ovoga članka uključi u naredni Plan upravljanja vodnim područjima.

4. Ograničenja ispuštanja onečišćujućih tvari

Članak 8.

(1) Stroža ograničenja ispuštanja onečišćujućih tvari u vode, određuju se ako ciljevi zaštite voda iz članka 4. ove Uredbe zahtijevaju strože uvjete od onih koji proizlaze primjenom propisa iz članka 70. stavka 4. Zakona o vodama uzimajući u obzir kombinirani pristup.

(2) Stroža ograničenja iz stavka 1. ovoga članka u pojedinačnim slučajevima, gdje je primjenjivo, uključuju utvrđivanje strožih graničnih vrijednosti emisija otpadnih voda u vode.

(3) Strože granične vrijednosti emisija otpadnih voda iz stavka 2. ovoga članka određuju se na način kako je to određeno propisom iz članka 70. stavka 4. Zakona o vodama.

5. Strože mjere

Članak 9.

U svrhu sprječavanja onečišćenja voda opasnim tvarima nema zapreke da se programom mjera iz članka 53. Zakona o vodama, samostalno ili u suradnji s drugim državama na području međunarodnih vodnih područja, predvide i strože mjere od onih propisanih propisom iz članka 40. Zakona o vodama.

III. ELEMENTI I STANDARDI ZA OCJENJIVANJE STANJA VODA, OCJENA I KLASIFIKACIJA STANJA VODA, KRITERIJI ZA ODREĐIVANJE UMJETNIH I ZNATNO PROMIJENJENIH TIJELA POVRŠINSKIH VODA I ZNAČAJKE TRAJNIH PROMJENA STANJA PODZEMNIH VODA

1. Površinske vode

A. Elementi za ocjenjivanje stanja

Članak 10.

(1) Stanje površinskih voda određuje se na temelju ekološkog i kemijskog stanja tijela ili skupine tijela površinskih voda.

(2) Ekološko stanje površinskih voda ocjenjuje se u odnosu na biološke, hidromorfološke te osnovne fizikalno-kemijske i kemijske elemente koji prate biološke elemente navedene u Prilogu 2. ove Uredbe.

(3) Kemijsko stanje površinskih voda ocjenjuje se u odnosu na pokazatelje kemijskog stanja navedene u Prilogu 5. ove Uredbe.

(4) Na umjetna i znatno promijenjena tijela površinskih voda primjenjuju se elementi za ocjenjivanje stanja onih prirodnih tijela površinskih voda koja su im najsličnija.

(5) Stanje umjetnih i znatno promijenjenih tijela površinskih voda određuje se na temelju ekološkog potencijala i kemijskog stanja tijela ili skupine tijela.

B. Kategorije ekološkog i kemijskog stanja i ekološkog potencijala; umjetna i znatno promijenjena tijela površinskih voda

Članak 11.

(1) Tijelo površinske vode razvrstava se na temelju rezultata ocjene elemenata kakvoće u kategorije ekološkog stanja:

1. vrlo dobro ekološko stanje

2. dobro ekološko stanje

3. umjereno ekološko stanje

4. loše ekološko stanje ili

5. vrlo loše ekološko stanje.

(2) Normativne definicije kategorija ekološkog stanja određene su u prilozima 1.A. do 1.D. ove Uredbe.

(3) Tijelo površinske vode razvrstava se na temelju rezultata ocjene elemenata kakvoće u kategorije kemijskog stanja i to:

1. dobro kemijsko stanje ili

2. nije postignuto dobro kemijsko stanje.

Članak 12.

(1) Površinske vode mogu biti određene kao umjetno ili znatno promijenjeno tijelo u sljedećim slučajevima:

1. ako bi promjene hidromorfoloških značajki tijela površinske vode potrebne za postizanje dobrog ekološkog stanja imale značajne negativne posljedice na:

1.1. širi okoliš

1.2. plovidbu, uključujući lučka postrojenja i rekreaciju

1.3. djelatnosti za koje je vodu potrebno akumulirati, kao što su javna vodoopskrba, energetika ili navodnjavanje

1.4. uređenje vodotoka i drugih voda, zaštitu od štetnog djelovanja voda i melioracijsku odvodnju ili

1.5. druge jednako važne održive razvojne djelatnosti

2. ako se koristi ostvarene promjenom karakteristika tijela površinske vode, iz tehničkih razloga ili nesrazmjernih troškova, ne mogu postići na drugi način koji bi bio bolji ekološki izbor.

(2) Umjetna i znatno promijenjena tijela površinskih voda navode se u Planu upravljanja vodnim područjima i preispituju se svakih šest godina.

Članak 13.

(1) Umjetno ili znatno promijenjeno tijelo površinske vode razvrstava se na temelju rezultata ocjene elemenata kakvoće u kategorije ekološkog potencijala:

1. dobar i bolji ekološki potencijal

2. umjeren ekološki potencijal

3. loš ekološki potencijal ili

4. vrlo loš ekološki potencijal.

(2) Normativne definicije kategorija ekološkog potencijala određene su u Prilogu 1.E. ove Uredbe.

C. Ocjena i klasifikacija stanja

Članak 14.

(1) Stanje tijela površinske vode određuje se na temelju ekološkog ili kemijskog stanja toga tijela, ovisno o tome koje je lošije, prema postupku prikazanom na shematskom prikazu iz Priloga 3.A. ove Uredbe.

(2) Stanje tijela površinske vode je dobro ako:

1. ima vrlo dobro ili dobro ekološko stanje i

2. ima dobro kemijsko stanje.

(3) Tijelo površinske vode nije u dobrom stanju ako:

1. ima umjereno, loše ili vrlo loše ekološko stanje i/ili

2. nije postignuto dobro kemijsko stanje.

(4) Stanje tijela površinske vode prikazuje se na kartama koje sadrže prikaz stanja svakog vodnog tijela površinske vode odgovarajućom bojom i to:

1. vrlo dobro stanje, plavom

2. dobro stanje, zelenom

3. umjereno stanje, žutom

4. loše stanje, narančastom

5. vrlo loše stanje, crvenom.

(5) Kartografski prikazi iz stavka 4. ovoga članka te iz članaka 15. do 18. ove Uredbe, sastavni su dio Plana upravljanja vodnim područjima, odnosno godišnjeg izvješća iz članka 50. stavka 9. Zakona o vodama.